

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 2000-2001

15 maart 2001

GEDACHTEWISSELING

over de realisatie van de integrale jeugdhulpverlening

VERSLAG

**namens de Commissie voor Welzijn, Volksgezondheid en Gelijke Kansen
uitgebracht door mevrouw Trees Merckx-Van Goey**

Samenstelling van de commissie :

Voorzitter : mevrouw Patricia Ceysens.

Vaste leden :

mevrouw Sonja Becq, mevrouw Trees Merckx-Van Goey,
mevrouw Riet Van Cleuvenbergen, mevrouw Ingrid van
Kessel ;

mevrouw Patricia Ceysens, mevrouw Claudine De
Schepper, de heren Jacques Devolder, Koen Helsen ;

mevrouw Niki De Gryze, mevrouw Marijke Dillen, de heer
Felix Strackx ;

de heren Guy Swennen, Jan Van Duppen ;

mevrouw Ria Van Den Heuvel ;

mevrouw Simonne Janssens-Vanoppen.

Plaatsvervangers :

mevrouw Gisèle Gardeyn-Debever, mevrouw Veerle
Heeren, de heren Jan Laurys, Luc Martens ;

de heren Frans De Cock, Freddy Feytons, André Moreau,
Cis Schepens ;

de heren Wilfried Aers, Julien Librecht, mevrouw Marleen
Van den Eynde ;

de heren Patrick Hostekint, Chokri Mahassine ;

mevrouw Ann De Martelaer ;

mevrouw Margriet Hermans.

INHOUD

	Blz.
1. Uiteenzetting door de heer Eric Berx, kabinetsmedewerker	4
– Situering	4
– Fasering	4
– Afbakening	4
– Missie	5
– Ontwikkelingsfase	5
– Thematische werkgroepen en de centrale commissie	5
– Proefregio's	6
– Tot slot	6
2. Uiteenzetting door de heer Dirk Broos, wetenschappelijk medewerker van de secretaris- generaal WVC en voorzitter van het planningsteam Integrale Jeugdhulp	6
– Inleiding	6
– Integraal	6
– Modulering	7
– Vrij toegankelijke hulp	7
– Toegangssluis : diagnostiek en indicatiestelling (DIS)	7
– Trajectbegeleiding	8
– Dwang als modaliteit	8
– Algemene adviezen	8
3. Vragen van de leden met antwoord van minister Mieke Vogels en de heer Eric Berx	
– Algemeen	8
– Integraal	13
– Modulering	14
– Toegangssluis	16
– Trajectbegeleiding	16
– Dwang	16
– Doelgroep	17

DAMES EN HEREN,

De Commissie voor Welzijn, Volksgezondheid en Gelijke Kansen hield een gedachtewisseling met mevrouw Mieke Vogels, Vlaams minister van Welzijn, Gezondheid en Gelijke Kansen, over de realisatie van de integrale jeugdhulpverlening op 8 februari 2001.

De heer Eric Berx, kabinetsmedewerker, en de heer Dirk Broos, wetenschappelijk medewerker van de heer Guido Deblaere, secretaris-generaal, voorzitter van het planningsteam Integrale Jeugdhulp, namen aan de bespreking deel.

1. Uiteenzetting door de heer Eric Berx, kabinetsmedewerker

Situering

De heer Eric Berx licht inleidend het ontwikkelingsplan toe. Een historische situering is immers belangrijk om toekomstige ontwikkelingen te begrijpen. De Maatschappelijke beleidsnota bijzondere jeugdzorg van het parlement (*Parl. St. VI. Parl. 1998-99, nr. 1354*) en de XII Werken van minister Mieke Vogels vormen het referentiekader. De realisatie van de integrale jeugdhulpverlening wordt in drie fases verdeeld : planningsfase, ontwikkelingsfase en decretale fase.

Er zijn drie sleutelpassages in het regeerakkoord. Ten eerste : kinderrechten zijn geen luxe, maar waardevolle elementen van een Vlaams welzijnsbeleid. Ten tweede : de dialoog tussen jongeren en hulpverleners is een belangrijke voorwaarde voor het slagen van de hulpverlening. Ten slotte : de motie van aanbeveling en de maatschappelijke beleidsnota bijzondere jeugdzorg, die tot stand kwam na grondig overleg met alle betrokken actoren, wordt binnen een strategisch meerjarenplan uitgevoerd.

Uit de beleidsnota van de minister (*Parl. St. VI. Parl. 1999-2000, nr. 150/1*) citeert de spreker de volgende sleutelwoorden : afremmen van de instroom, voorkomen van escalaties, ontwikkelen van hulpfuncties (gezins- en opvoedingsondersteuning), aanmoedigen van horizontale samenwerking en netwerking en behoeftegestuurd werken. Voorts moeten de toegangspoorten kritisch onderzocht worden. De toegangspoort tot de bijzondere jeugdbijstand moet het subsidiariteitsprincipe waarborgen. Er moet voor nieuwe beleidsinstrumenten ge-

zorgd worden door middel van een deskundige indicatiestelling, case management en trajectbegeleiding. Daarnaast worden elektronische dossiers opgesteld. De bijzondere jeugdbijstand wordt dus grondig hervormd waarna een strategisch plan voor een geïntegreerde jeugdhulpverlening zal worden uitgewerkt.

Al te veel jongeren komen in de bijzondere jeugdzorg terecht. De jeugdverlening is onvoldoende uitgebouwd en onvoldoende gekend. Een stuurgroep zal op korte termijn een aantal lijnen uittekenen. Er worden een drietal experimentele regio's opgestart met het oog op de organisatorische eenmaking en om sectoroverschrijdende zorgprogramma's uit te proberen. Het belang van de hulpzoekende staat centraal en niet het belang van de organisatie.

Fasering

Het geheel kan in drie fases opgesplitst worden : de planfase, de operationaliseringsfase met daarin de ontwikkelingsfase en tussentijdse consolidatiefases, en ten slotte de decretale afsluitingsfase. Het spreekt voor zich dat deze fases niet lineair gezien mogen worden.

De planfase wordt als volgt onderverdeeld : het starten van de interdepartementale stuurgroep, de mededeling van minister Vogels aan de Vlaamse regering van 16 juni 2000 en de terugkoppeling in De Schelp aan de deelnemers van de parlementaire rondetafelgesprekken. De interdepartementale stuurgroep bestaat uit kabinetsmedewerkers, mensen uit de administraties, de Vlaamse openbare instellingen (Kind en Gezin, VFSIPH), aandachtsambtenaren kinderrechten, armoede en etnisch-culturele minderheden en ten slotte nog ondersteunende ambtenaren.

Afbakening

De integrale jeugdhulpverlening bestrijkt het gehele domein van het breed maatschappelijke aanbod voor minderjarigen gaande van informatie- en adviesverstrekking tot en met de residentiële hulp. De integrale jeugdzorg omvat zowel de integrale jeugdhulpverlening als de nog te ontwikkelen algemene jeugdwelzijnspreventie. Integraal betekent sectoroverschrijdend en bevat minimaal zes noodzakelijke partners : bijzondere jeugdbijstand, algemeen welzijnswerk, Vlaams Fonds, Kind en Gezin, Geestelijke Gezondheidszorg en de CLB's.

Missie

De missie van de integrale jeugdzorg luidt als volgt : de integrale jeugdhulpverlening biedt op grond van een vraag of behoefte een continuüm van hulp aan de minderjarige en zijn omgeving. Dat gebeurt in dialoog met de jongeren en hun leefomgeving, om hun ontplooiingskansen te vrijwaren en hun welzijn en gezondheid te verhogen. De integrale jeugdzorg streeft dus naar een vraag- of behoeftegestuurde hulpverlening en een geprofileerd sectoroverschrijdend aanbod aan hulpverlening. Daarnaast wil men de instroom verminderen, escalatie voorkomen, en de informatiestroom genereren en structureren.

Behoeftgestuurde hulpverlening betekent dat onafhankelijke deskundigen een diagnose en een indicatie opstellen. Ook de toewijzing gebeurt onafhankelijk. Bij meervoudige hulp wordt voor trajectbegeleiding gezorgd. Omdat een scherpere indicatiestelling preciezere hulpverlening veronderstelt, moet het aanbod fijnmaziger gemoduleerd worden.

De hulpverlening wordt met het oog op een gedifferentieerde aanpak in twee categorieën opgesplitst : de vrij toegankelijke hulpverlening (zonder toegangssluit maar met minimale registratie) en de niet vrij toegankelijke hulpverlening (met toegangssluit en modulering). Een vraaggestuurde ontwikkelingsdynamiek vergt aangepaste gegevens en afspraken over eenvormige registratie. De afspraken over registratie zijn voor niet-vrije toegang uitgebreid en voor de vrije toegang beperkt.

Ontwikkelingsfase

Na de mededeling van minister Vogels van 16 juni 2000 volgde op 21 september van hetzelfde jaar een intersectorale toelichting van het ontwikkelingsplan. Daarna werden naast thematische werkgroepen, ook een centrale commissie in het leven geroepen. Ten slotte werden proefregio's aangeduid.

Tijdens de intersectorale toelichting werd voor de zes thematische werkgroepen een voorzitter benoemd. Daarnaast werd opgeroepen aan de koepele deelnemers voor de thematische werkgroepen voor te stellen. Aan de vertegenwoordigers van kinderen, minderheden en armen, werd gevraagd om hun verhouding te bepalen tot de reeds genoemde instrumenten. Aanvankelijk was voorzien dat ook zij een plaats zouden krijgen in de centrale commissie en de werkgroepen. Naderhand bleek dit niet de meest geëigende werkwijze voor deze

groepen. Voor de kinderen is besloten dat de kinderrechtencommissaris participeert in de centrale commissie. Vertegenwoordigers van minderheden en armen besloten niet te participeren aan de werkgroepen en de centrale commissie, maar met ad hoc overleg en reflectienota's aan de centrale commissie te werken. Verder is een communicatiesurplus gecreëerd via een website waar alle documenten raadpleegbaar zijn. De relatie tot de decretaleden werd toegelicht zodat de gemandateerden toch als deskundige kunnen optreden in de werkgroepen en de centrale commissie. Aan koepele en belangengroepen werd gevraagd om daarnaast ook reflectienota's op te maken, ook voor de minister.

Thematische werkgroepen en de centrale commissie

De thematische werkgroepen buigen zich elk over een van de zes thema's : toegang tot de vrij toegankelijke hulp, modulering, onderscheid tussen vrij en niet vrij toegankelijke hulp, toegangssluit, trajectbegeleiding en dwang. De thematische werkgroepen verlenen advies inzake de operationalisering van een thema of baken.

De thematische werkgroepen zijn samengesteld uit een voorzitter uit een betrokken sector ; zes vertegenwoordigers uit de verschillende sectoren ; zes ambtenaren van de verschillende administraties en afdelingen ; minimaal één kabinetsraadgever (welzijn, onderwijs, gezondheid) ; experts. De thematische werkgroepen werken met toegeleverd basis-materiaal.

Er waren twee werkdagen per werkgroep gepland, wat onvoldoende bleek te zijn. Er werden bijkomende vergaderingen georganiseerd. Er werd een voortgangsverslag opgesteld. De eindnota aan de centrale commissie moest tegen 30 november 2000 binnen zijn. Men kan die terugvinden in de website. Dit moet voortgaan in 2001. Het mandaat met de samenstelling en de opdracht van thematische werkgroepen ging tot einde 2000. In het advies is vastgesteld dat de opdracht moet verlengd worden vooral gedurende de opstart van de proefregio's. Nu is men bezig met de samenstelling te bevestigen en er werd bijna unaniem gevraagd om een verlenging van het mandaat.

De centrale commissie heeft een tweevoudige opdracht : enerzijds sturing en onderlinge afstemming van de thematische werkgroepen en de proefregio's ; anderzijds communicatie en advisering van de minister. De centrale commissie wordt voorgezeten door de secretaris-generaal van de WVC, de heer Guido Deblaere. De centrale commissie is

verder samengesteld uit de sectorale voorzitters van de themawerkgroepen ; een ambtenaar per betrokken administratie of afdeling ; de kinderrechtencommissaris ; de kabinetschef van de minister ; zes betrokken raadgevers van welzijn, gezondheid en onderwijs ; de experts.

De centrale commissie is geïnstalleerd op 6 oktober 2000. Zij maakte een synthesesnota aan de hand van de eindnota's van de themagroepen. Op 18 december 2000 was er een advies aan en een ontmoeting met de minister. Momenteel is er een aanvullend advies gevraagd tegen 15 februari 2001 over onder meer het ontwikkelingsplan, de organisatiestructuur, de niet-proefregio's. Het was de bedoeling om voor het einde van vorig jaar een voldoende operationeel advies te hebben om de proefregio's op te starten. Daarom is er aanvullend advies met een aantal elementen rechtstreeks op het eerste advies gestoeld. We weten nu nog niet wat het bijkomend advies zal opleveren : 15 februari lijkt echter haalbaar en dan kan de minister beslissen.

Proefregio's

De minister heeft de proefregio's aangeduid op 18 december 2000. De minister heeft de krijtlijnen bepaald op basis van de adviezen van de centrale commissie ; reflectienota's van onder meer organisaties van armen, minderheden, de Gezins- en Welzijnsraad. De proefregio's worden bepaald in maart 2001. Randvoorwaarden voor het functioneren van deze regio's zijn flexibilisering van de regelgeving en budgettaire ruimte ; ondersteuning door middel van een draaiboek en de opmaak van een werkplan ; de terugkoppeling van het werkplan naar de centrale commissie.

Tot slot

In bijlage zit het schema over de structuur en de verhoudingen. Een bijkomend advies van de centrale commissie zal allicht deze structuur behouden. De centrale commissie zal instaan voor onder meer advies, afstemming van de themawerkgroepen en de proefregio's. Vanaf 2001 moeten de proefregio's ook meer inspraak krijgen.

De gebruikers moeten betrokken worden onder meer via de aandachtsambtenaren, verenigd in de interdepartementale stuurgroep, en via de kinderrechtencommissaris. De geëigende methodes moeten verkend worden. Eén van de methoden zijn de reflectienota's. De gebruikers moeten inspraak krijgen in de proefregio's. Dit is een voorwaarde voor kwaliteit.

2. Uiteenzetting door de heer Dirk Broos, wetenschappelijk medewerker van de secretaris-generaal WVC en voorzitter van het planningsteam Integrale Jeugdhulp

Inleiding

De heer Dirk Broos geeft de stand van zaken over de ontwikkeling van de integrale jeugdhulpverlening. Per baken wordt aangegeven wat er op operationeel vlak gebeurd is. De jeugdhulp wordt opgesplitst in vrij en niet-vrij toegankelijke hulp. Voor het laatste zal er een toegangssluis zijn zodat enkel de jongeren met de juiste indicatiestelling hier terecht komen. Het is de bedoeling om de vrij toegankelijke hulp zo dicht mogelijk bij de gebruikers te brengen. Er zal gewerkt worden via toeleiding en signaaldetectie. Crisishulpverlening heeft een eigen plaats. Trajectbegeleiding wordt toegevoegd als functie.

Er zijn zes bakens die daarnet al aangegeven zijn : integraal ; modulering ; vrij versus niet vrij toegankelijke hulp ; toegangssluis ; trajectbegeleiding ; dwang als modaliteit.

Integraal

Integraal werken verwijst niet naar de begeleidingsmethodiek, maar naar sectoroverschrijdend werken. Hierbij moeten minimum zes sectoren betrokken worden. De doelstelling van integraal werken is te komen tot inter- en intrasectorale samenwerking in functie van de vraag of de behoefte van de cliënt. Het is de bedoeling om zoveel mogelijk jongeren te helpen via de vrij toegankelijke hulp en enkel de zwaardere hulpvormen niet vrij toegankelijk te maken en enkel voor te behouden voor jongeren die er nood aan hebben.

De heer Broos zal telkens aangeven of het gaat over een advies van de centrale commissie. De minister heeft de opdracht tot bijkomend advies gegeven. Het onderscheid tussen vrij toegankelijke en niet-vrij toegankelijke hulp is bevestigd in het advies van 18 december, maar nog niet operationeel. Men wacht nog op het eindadvies van de thematische werkgroepen hierover. Crisishulp moet een eigen plaats krijgen en onmiddellijk beschikbaar zijn en van korte duur zijn. Daarom moeten er geëigende procedures zijn. Om een visie over crisishulp uit te werken zal een werkgroep opgestart worden voor begripsverheldering en kwaliteitseisen. De hulp moet gecoördineerd zijn. Dit is een eis voor kwaliteit.

Modulering

Om het hulpverleningsaanbod vanuit de zes sectoren op elkaar af te stemmen, is een gezamenlijke taal essentieel. Die wordt opgebouwd vanuit de visie op modulering. Doel is het hulpverleningsaanbod per sector op te splitsen in verschillende modules, zodat het aanbod duidelijker wordt, voor de cliënt en de hulpverlener. Er wordt gestreefd naar inhoudelijke verbindingen tussen de sectoren. Op die manier kan het aanbod geharmoniseerd worden en overlapping en lacunes vermeden worden.

De adviesnota van de centrale commissie bepleit inzake de modulering een eenduidig begrippenkader. Er moet verduidelijkt worden welke functies – algemene, toegangs- en uitvoeringsfuncties – er binnen het hulpaanbod zijn en welke modules er onderscheiden worden. Daarvoor is nood aan een begrippenkader dat binnen alle sectoren gebruikt kan worden. Er moet gewerkt worden met een gefaseerd procesverloop. Het eigen aanbod van elke voorziening wordt geëxpliciteerd, waarna dit (inter)regionaal wordt afgestemd, zodat er zicht komt op eventuele overlappingen en in een volgende fase elke voorziening haar eigen aanbod kan bijsturen.

Nieuwe modules kunnen niet zomaar ontstaan vanuit een voorziening maar moeten er komen op basis van gedetecteerde behoeften binnen een regio. De begeleidings- en acceptatieplicht zal een resultaat zijn van heel dat moduleringproces, dat wil zeggen dat de hulpaanbieders de hulp aanbieden die ze vooraf geëxpliciteerd hebben. Het moduleringproces moet afgestemd worden op proefregio's en op alle sectorale ontwikkelingen die op dit moment aan de gang zijn.

De burger kan een rechtstreeks beroep doen op de vrij toegankelijke hulpverlening (VTH). De minister stelde hierover dat het probleemgedrag zo snel mogelijk dient te worden gesignaleerd. De toegang is vrij, laagdrempelig en duidelijk. Er wordt een complementair aanbod uitgewerkt met sterke nadruk op samenwerking. Er moet werk gemaakt worden van een gezamenlijke registratie zodat ook op dit niveau zicht komt op de hulpvragen.

Vrij toegankelijke hulp

Volgens het advies van de centrale commissie is vrij toegankelijke hulp niet instellings- of sectorgebonden. Voor de organisatie ervan dient één functioneel netwerk opgezet, waar alle betrokken diensten van de regio deel van uitmaken en die alle afspraken uitdrukken in een samenwerkingsprotocol.

Er moet worden gewerkt met een veelheid van signaaldetectoren die vanuit het netwerk informeren en alertheid creëren naar het zien van signalen. Die verhoogde alertheid mag echter niet leiden tot overproblematiseren. Op het vlak van toeleiding is het belangrijk te werken met gedifferentieerde wegwijzers – voor ouders, jongeren, specifieke doelgroepen en al dan niet professionele hulpverleners – en met een adequate informatiedoorstroming. De toegang moet gemakkelijk bereikbaar, laagdrempelig en vrij toegankelijk zijn en regionaal gegarandeerd worden. Er wordt gekozen te werken met meerdere toegangsdeuren en er moet werk gemaakt worden van een uniforme visie op toegang.

Er is ook nadruk gelegd op een aantal aspecten van hulpgarantie. De vraag en behoefte van de cliënt moeten centraal staan, de aangemelde hulpvraag moet opgenomen worden, de hulpverlening moet gecoördineerd verlopen, het hulpaanbod moet gedifferentieerd, complementair en op maat zijn.

Toegangssluis : diagnostiek en indicatiestelling (DIS)

Burgers noch hulpverleners kunnen rechtstreeks naar de niet vrij toegankelijke hulpverlening stappen. Vanuit het netwerk van vrij toegankelijke hulp wordt er gestapt naar diagnostiek en indicatiestelling. De toewijzing moet zowel naar de vrij toegankelijke als naar de niet-vrije toegankelijke hulpverlening kunnen gaan. De toegangssluis naar de niet-vrij toegankelijke hulp (NVTH) moet waarborgen dat de niet vrij toegankelijke hulp enkel zal ingezet worden wanneer er een duidelijke indicatiestelling is die dit hulpaanbod aanwijst. De toegangssluis bestaat uit diagnostiek en indicatiestelling (DIS) en toewijzing. Die drie stappen moeten multidisciplinair en regionaal georganiseerd zijn, intersectoraal vertaald worden en onafhankelijk zijn. Dit alles is nodig om een dynamisch en vraaggestuurd jeugdhulpverleningsbeleid te kunnen uitbouwen.

In haar advies bevestigt de centrale commissie de nood aan de regionale en intersectorale organisatie en aan de onafhankelijkheid van het hulpaanbod inzake diagnose en indicatiestelling. Diagnostiek en indicatiestelling dient te worden opgestart als de hulpverlening vastloopt of als er een duidelijke vraag is naar een niet vrij toegankelijk hulpaanbod. Eerst dient de aangeleverde diagnostiek geïnventariseerd en geïntegreerd. Dan wordt gezocht naar mogelijke aanvullingen. Ten derde moet de indicatiestelling aangeven wat de meest optimale en de minimaal vereiste hulp is. Dat kan zowel binnen de vrij toegankelijke hulp als binnen de niet vrij toe-

gankelijke hulp zijn. Ook de termijn waarbinnen het hulpaanbod moet kunnen gegarandeerd worden dient bepaald. Dit advies moet ten slotte aan de cliënt worden toegelicht.

De toewijzing wordt regionaal georganiseerd en is functioneel onafhankelijk van het aanbod. Zij koppelt de indicatiestelling aan het beschikbare aanbod, daarbij rekening houdend met de urgentie. Ook de monitoring wordt niet uit het oog verloren : het komt er immers op aan het beleid voortaan meer vraaggericht te maken.

Trajectbegeleiding

Pas nadat een beroep werd gedaan op de functie diagnostiek en indicatiestelling (DIS), komt de trajectbegeleiding aan de orde. Het doel is het faciliteren van de hulpverlening en het garanderen van de continuïteit en de samenhang van het hulpaanbod. De trajectbegeleiding verloopt onafhankelijk van het hulpaanbod : therapeut en trajectbegeleider kunnen niet dezelfde persoon zijn. Uiteindelijk is de trajectbegeleiding erop gericht de cliënt te betrekken en te informeren. Het proces start op vraag van de functie diagnostiek en indicatiestelling (cliënt of hulpverlener), als besluit van de functie toewijzing op basis van de indicatiestelling, of bij toevoeging van dwang. Het is belangrijk in te zien dat het takenpakket verschilt in de uitvoerings- en de eindfase van de hulpverlening. In de eerstgenoemde wordt een en ander op gang getrokken : de cliënten leren de spelregels kennen. In de laatstgenoemde fase wordt het proces afgerond.

Dwang als modaliteit

De centrale commissie heeft zich ook uitgesproken over dwang als modaliteit. In het advies wordt er de nadruk op gelegd dat de hulpverlening centraal blijft staan : dwang is iets wat wordt toegevoegd, met name als het geïndiceerde hulpaanbod niet wordt geaccepteerd. Het is de jeugdrechter die de formele beslissing neemt, op het moment dat er sprake is van een dusdanige schending van de kinderrechten dat maatschappelijk ingrijpen gelegitimeerd wordt. De jeugdrechter bepaalt aan welke module dwang wordt toegevoegd, en voor hoelang. Voor de vorm en inhoud van de hulp doet de jeugdrechter een beroep op de functie DIS.

Algemene adviezen

Tot slot gaf de centrale commissie ook nog enkele algemene adviezen over onderwerpen die in ver-

schillende thematische werkgroepen tegelijk aan bod kwamen. Ze adviseert tot de oprichting van een intersectorale werkgroep met participatie van de gebruikers. Andere thema's waren : beroepsprocedures tijdens de DIS, cliëntparticipatie, beroepsgeheim, privacy en dossierbeheer. Voorts beloofde de centrale commissie de minister tegen 15 februari een bijkomend advies te verstrekken over het verdere ontwikkelingsplan integrale jeugdhulpverlening en over het betrekken van andere sectoren in de proefregio's.

3. Vragen van de leden met antwoord van minister Mieke Vogels en de heer Eric Berx

Algemeen

Mevrouw Sonja Becq wil graag weten welke modules nu precies vrij toegankelijk zijn en welke niet. De heer Eric Berx, kabinetsmedewerker, antwoordt dat de desbetreffende werkgroep de criteria voor het onderscheid vrij en niet vrij toegankelijke hulpverlening nog verder uitwerkt. Dit moet eerst gebeuren. Gaandeweg zal men zien welke modules meer of minder aan welke criteria beantwoorden. De werkgroep legt uiterlijk in april zijn verslag neer.

Op vraag van de voorzitter geeft de minister vervolgens enige toelichting bij de keuze van de proefprojecten. Zij verwacht tegen midden maart over alle informatie te beschikken. De centrale commissie heeft immers laten weten dat haar bijkomend advies klaar zal zijn tegen 15 februari. Bovendien zullen tegen midden maart ook de reflectienota's van de armen, van de minderheden en van de Gezins- en Welzijnsraad ingediend zijn. Het komt er vervolgens op aan in samenspraak met de Inspectie voor Financiën de voorwaarden voor de flexibilisering van de regelgeving af te stemmen op de budgettaire mogelijkheden. Dat is geen eenvoudige opgave want de zes sectoren hanteren thans eigen subsidiecriteria. Op grond van alle gegevens wordt dan een werkplan opgesteld voor de proefregio's, dat teruggekoppeld wordt naar de centrale commissie. De minister heeft er namelijk voor gekozen het ingrijpende veranderingsproces niet louter theoretisch voor te bereiden, maar om het tevens praktisch te toetsen in drie proefregio's. Zij trok daarvoor 100 miljoen frank uit.

Het eerste probleem dat moest opgelost worden was : hoe de regio's omschrijven ? De zes sectoren zijn immers telkens op verschillende manieren onderverdeeld in deelgebieden. Uiteindelijk opteerde de minister voor de indeling van de gerechtelijk ar-

rondissemerten. De andere indelingen leverden immers te kleine of te uiteenlopende regio's op. Daarnaast wilde men ook de verschillen tussen stedelijke en landelijke gebieden in Vlaanderen erkennen. Steden en plattelandsgemeenten kennen immers een sterk verschillende mobiliteit en sociaal-culturele samenstelling. Op grond van die criteria werden zes gerechtelijke arrondissementen als mogelijke proefregio's uitgekozen : Gent, Antwerpen, Mechelen, Dendermonde, Veurne, Tongeren. Daarop ging men na of de gekozen gebieden werkelijk geschikt waren, dat wil zeggen of de verschillende partners bereid waren in het project te stappen. Het rapport daarover wees uit dat ze in elk geval aan de criteria beantwoordden en voldoende voorzieningen hadden. Wel bleek dat het niet zo eenvoudig was Vlaanderen op te delen in grootste-deelijke, stedelijke en landelijke gebieden. De bestaande netwerkvorming houdt immers geen rekening met die indeling.

Na overleg met onder meer minister Vanderpoorten, die via de CLB's hierbij betrokken is, werd beslist drie regio's als proefregio aan te duiden : Gent, Antwerpen en Tongeren.

De keuze viel op deze drie omdat de relatie tussen stad en platteland enerzijds en de grootte van de steden anderzijds zeer uiteenlopend zijn. De grootte en de aard van de stad zijn bepalend voor de samenwerking. Vanaf vandaag beginnen de concrete voorbereidingen en hopelijk zijn half maart het werkplan, de erkenningen en de subsidiëring rond en kan gestart worden met de effectieve uitvoering.

Voor de proefregio brengt dit een ingrijpende verandering met zich mee. Voor de delen van Vlaanderen die niet in de proefregio zitten, moet toch gezorgd worden dat ze mee zijn. Aan de centrale commissie werd de vraag gesteld op welke manier dit gerealiseerd kan worden. Dit is het moeilijke aan die keuze : de niet-geselecteerde regio's mogen niet het gevoel hebben dat ze over het hoofd worden gezien.

Op federaal niveau werd reeds gevraagd naar de stand van zaken. Er vond al een ontmoeting plaats met de Unie van Jeugdmagistraten en binnenkort volgt een uitgebreidere zitting met de jeugdmagistraten en de jeugdparquetmagistraten. De heer Eric Berx stipt aan dat de proefregio reeds contact hebben met de jeugdmagistraten.

Op de slides werd verwezen naar "sleutelwoorden in de beleidsnota". Mevrouw Trees Merckx-Van Goey vraagt welke beleidsnota precies bedoeld werd : de Maatschappelijke Beleidsnota Bijzonde-

re Jeugdzorg van het parlement (*Parl. St.* VI. Parl. 1998-99, nr. 1354/1) of de beleidsnota van de minister (*Parl. St.* VI. Parl. 1999-00, nr. 150/1) . De minister zegt dat naar haar beleidsnota werd verwezen. Mevrouw Merckx-Van Goey merkt op dat de motie naar aanleiding van de maatschappelijke beleidsnota die het parlement in maart 1999 goedkeurde (1998-99, nr. 1354/2), het uitgangspunt is van haar tussenkomst.

De motie van aanbeveling van het Vlaams Parlement van maart 1999 omvatte engagementen van het Vlaams Parlement en vragen aan de Vlaamse regering. De motie omvatte zes onderdelen : 1. preventie, 2. jeugdzorg, 3. bijzondere jeugdbijstand, 4. wetenschappelijke ondersteuning en onderzoek, 5. processturing, regelgeving en decretale aanpassingen en 6. overleg met het federale parlement.

De concretisering door de Vlaamse regering gaat slechts in op één deelaspect, namelijk integrale jeugdhulpverlening. In het strategisch plan is niets terug te vinden over de invulling van de preventie. Het bevat evenmin voorstellen over jeugdzorg, de overige aspecten van bijzondere jeugdbijstand, de wetenschappelijke ondersteuning en het overleg met de federale overheid. Uit de bevindingen van de rondetafels in het kader van de maatschappelijke beleidsnota van het parlement is nochtans gebleken dat algemene preventie en een verruimd aanbod van maatregelen voor jongeren die als misdrijf omschreven feiten pleegden, prioritair zijn. Hiermee wordt thans niets gedaan.

Bij de procedure van totstandkoming van de maatschappelijke beleidsnota is uitgegaan van een bevraging en van een intense en continue betrokkenheid van de actoren uit de sector bijzondere jeugdzorg en de aanverwante sectoren. De aansturing nu van de integrale jeugdhulpverlening gebeurt vanuit een interdepartementale werkgroep binnen de Vlaamse administratie. Haar basisnota leverde de missie en hoofdpijlers van de integrale jeugdhulpverlening. De verdere ontwikkeling moet volgens de teksten gebeuren in overleg met de 6 betrokken sectoren. In de motie van aanbeveling van het parlement staat een ad hoc-werkgroep centraal, waarin naast intersectorale actoren, ook actoren uit de gezins- en ouderorganisaties, de armoedebeweging, de kinderrechtenbeweging, de integratiesector, het jeugdwerk en het Vlaams Parlement worden betrokken. Hun rol wordt nu echter gereduceerd tot een jaarlijkse terugkoppeling van de stand van zaken die als communicatiemoment fungeert. Het lid wil dit hier aanbrengen, maar verklaart er later niet meer op terug te zullen komen.

Mevrouw Trees Merckx-Van Goey betreurt dat tegenover het proces van openheid van de maatschappelijke beleidsnota van het parlement een rigide structuur wordt gesteld van geslotenheid. Er wordt post factum gereageerd en bijgestuurd. Er wordt een model opgelegd, in plaats van er samen naar te zoeken.

Zowel de inhoudelijke als de concrete invulling van het concept 'preventie' laat op zich wachten. In de beleidsnota van de minister staat preventie centraal. Preventie wordt echter niet uitgewerkt. In de beleidsbrief staat dat voorstellen voor een gerichte preventiewerking met betrekking tot jongeren op regionaal en lokaal vlak zullen komen vanuit de intersectorale preventiecel in de administratie Welzijn. De nood aan een algemeen strategisch preventieplan is groot.

Het is belangrijk om de samenwerking en de afstemming uit te klaren met de zogenaamde belendende percelen, onder meer het algemeen welzijnswerk (AWW) en de CLB's. Dat was trouwens ook de vraag met betrekking tot preventie: prioritair moest meer opvoedingsondersteunende dienst- en hulpverlening ter beschikking worden gesteld en toegankelijker gemaakt worden in de lokale leefomgeving van gezinnen en jongeren. Dat moet gebeuren vanuit verschillende sectoren zoals het AWW, het OCMW, Kind en Gezin, het buurtwerk, het socio-cultureel werk, enzovoort.

De ter beschikking gestelde middelen voor preventie zijn noch gestegen noch vanuit een gemeenschappelijke visie geduid. Ze staan in de begroting van de Vlaamse Gemeenschap nog altijd her en der verspreid, zonder dat rekening gehouden wordt met de gestegen noden of de noodzaak tot onderlinge afstemming. Het is noodzakelijk om terzake de stand van zaken te kennen.

Wat de procedure betreft stelt mevrouw Trees Merckx-Van Goey dat de uitbouw van preventie in diverse federale beleidsnota's en plannen, onder meer in het justitie- en veiligheidsplan, een belangrijke plaats inneemt. Die plannen zijn vanuit een federale logica en noodzaak opgesteld. De federale overheid omschrijft welk onderdeel door de gemeenschappen mag worden ingevuld. Die laatste nemen een puur ondergeschikte rol op zich. Het overleg met de federale overheid gebeurt in de grootste onduidelijkheid binnen een totaal onvoorspelbare timing en zonder enige inzagemogelijkheid door het Vlaams Parlement of door de actoren van het gemeenschapsniveau. Ze betreurt dat het Vlaamse niveau niet het voortouw neemt om daaraan iets te veranderen.

Voorts wordt in de begroting 2001 niet de integrale jeugdzorg, met name de integrale jeugdhulpverlening en de algemene welzijnspreventie met betrekking tot jongeren, begroot. Het betreft voorlopig alleen middelen voor de integrale jeugdhulpverlening en niet voor de algemene welzijnspreventie. Mevrouw Trees Merckx-Van Goey heeft daarover al amendementen ingediend, maar ze stelt vast dat de regering en de meerderheid niet bereid zijn om haar daarin te volgen.

Met betrekking tot de discussie over het voorstel van decreet over de opvoedingsondersteuning betreurt mevrouw Trees Merckx-Van Goey de houding van de Vlaamse regering die een ruimer kader niet noodzakelijk vindt. De resolutie over de opvoedingsondersteuning bevat een visie die meer in overeenstemming is met de maatschappelijke beleidsnota.

De gekozen methodologie voor het bepalen van het concept integrale jeugdhulpverlening hypothekeert de directe inspraak van bepaalde actoren. Het basisconcept werd bepaald door de commissie binnen de administratie. De verdere uitwerking werd overgelaten aan de thematische werkgroepen waarin de zes sectoren vertegenwoordigd zijn. Door die keuze kunnen bepaalde actoren, zoals jongeren, kansarmen, gezinnen, migrantenverenigingen, andere hulpverleners, enzovoort, slechts passief reageren.

De keuze van een dergelijke methode en de manier waarop die uitgewerkt wordt impliceert een rigide structuur van werken. Het werkproces is vooraf vastgelegd door de administratie en de betrokkenen hadden geen inspraak. Er wordt een werkmodel opgelegd.

De ontwikkeling naar integrale jeugdhulpverlening vraagt regie en ondersteuning op de verschillende niveaus van het proces. Zowel de voorzieningen zelf, de regio's als het Vlaamse niveau hebben nood aan een goede ondersteuning van dit omvormingsproces.

In de begroting is 100 miljoen frank ingeschreven voor de ondersteuning van het ontwikkelingsproces naar integrale jeugdhulpverlening en het ontwikkelen van modelregio's. Een dergelijk proces vergt onder meer het uitvoeren van een regionaal intersectoraal behoefteonderzoek over de uitbouw van hulpverlening, intensieve wetenschappelijke begeleiding, bijsturing en evaluatie, het ontwikkelen van een toegangspoort, trajectbegeleiding en intersectoraal overleg. De vraag rijst dan ook of het ingeschreven bedrag volstaat.

Volgens mevrouw Trees Merckx-Van Goey wordt in de voorbereiding onvoldoende aandacht besteed aan de centrale plaats van de gebruiker. Voorts begrijpt zij niet waarom preventie en hulpverlening niet ontwikkeld worden als men een hulpcontinuüm wil aanbieden. De zes thematische werkgroepen zijn te strak gestructureerd. De spreekster merkt ook op dat een aantal groepen niet aan bod komen : gezinnen, minderbedeelden, minderjarigen en gezinshulp. De oorspronkelijke timing was te strikt, maar werd gelukkig bijgestuurd.

Door voor één model te kiezen wordt de sector verplicht zich aan te passen. Regionale processen en experimenten krijgen zo geen steun meer. Gezien de keuze voor integrale hulpverlening zijn gedifferentieerde werkvormen en -methodes nodig. Er moet werk worden gemaakt van specifieke methodes voor de meest kwetsbare groepen. Misschien is het aangewezen daarvoor een thematische werkgroep op te richten. De werkgroepen moeten thematisch goed afgebakend worden, zodat het risico op overlappingsen vermeden wordt.

Mevrouw Veerle Declercq denkt dat men op lange termijn de doelstellingen zal bereiken, maar heeft wel enkele specifieke vragen die ze voor later reserveert. De spreekster vraagt voldoende tijd om na te gaan hoe alles wordt geconcretiseerd.

Mevrouw Simonne Janssens-Vanoppen beseft dat iedere verandering goede en slechte zaken met zich meebrengt. Dit model heeft de verdienste dat het orde probeert te scheppen in de heersende chaos, maar de sector lijkt de pedalen kwijt te raken. Uiteindelijk had de sector vroeger een eigen overlegmodel en precies daarom wil de spreekster rekening houden met de irritatie in de sector. De inleidende uiteenzetting was te theoretisch en verduidelijkte niet hoe alles in de praktijk omgezet zou worden. Toen alle gemeentelijke en lokale initiatieven rond preventieve gezondheidszorg in een verplichte structuur werden gedwongen via de LOGO's was een veelgehoorde klacht dat al te veel tijd verloren ging in overleg. Zo vraagt men zich binnen het PPJ (Pluralistisch Platform Jeugdzorg) af hoe het sectoroverschrijdend overleg dezelfde diepgang kan halen als het huidige overleg binnen de sector.

Het is het lid evenmin duidelijk welke plaats preventie krijgt in het geheel. Hoe denkt men het aanbod uit te werken op basis van de specifieke noden als preventie en volksgezondheid niet expliciet vermeld worden ? Psychiatrische hulp wordt bijvoorbeeld over het hoofd gezien terwijl dat onontbeerlijk is in de sector.

Mevrouw Ria Van Den Heuvel is bezorgd over de snelheid waarmee alles vernieuwd wordt. Ze is er wel van overtuigd dat snel gewerkt moet worden en dat de voorgestelde methodiek nauw moet worden gevolgd. Zij staat achter strategische planning omdat het objectieveert en iedereen voor zijn verantwoordelijkheden plaatst. Het plan nodigt iedereen uit conceptueel te denken waardoor men loskomt uit de sector. Men moet er wel voor zorgen dat iedere partner op voet van gelijkheid participeert en precies daarom moet erop worden toegezien dat de vertegenwoordigers uit de sector genoeg tijd, ruimte, aandacht en steun krijgen om te participeren. Vanuit de sector hoort men vaak de opmerking dat alles bijzonder snel gaat. De gebruikers krijgen weliswaar een belangrijke plaats toebedeeld, maar toch zullen niet alle gebruikers op dezelfde manier kunnen deelnemen. Precies daarom is het een goede zaak dat bepaalde groepen de kans krijgen anders te participeren. Men moet erover waken dat iedereen de kans krijgt goed te participeren.

Jeugdpreventie is het allereerste waaraan aandacht moet worden besteed. Goede preventie maakt minder hulpverlening nodig. Preventie moet gelijk evolueren met het andere deel, integrale jeugdhulpverlening. Het onderwerp van deze gedachtewisseling is echter de integrale hulpverlening. Niets belet dat men vragen stelt over andere onderwerpen maar mevrouw Ria Van Den Heuvel stelt voor om dit op een ander moment te behandelen. De presentatie van de inleidende uiteenzetting was nogal theoretisch ; indien men er de nota's van de website bijneemt, is het duidelijk waarover het gaat.

De heer Guy Swennen vindt het over het algemeen niet meer nodig experimenten op te zetten in de welzijnssector : er is immers al voldoende ervaring. Dit is echter een complexe materie met veel spin-offs. Er is een degelijke methodologie en planning nodig. Hij vraagt zich af hoe het beleid dit degelijk zal kunnen opvolgen. Hij vreest dat door het prachtig methodologisch kader de zelfkritiek bij het proces zelf verloren gaat, tenzij dit ingewerkt is in het proces. Het gevaar bestaat dat men door de bomen het bos niet meer ziet, ook bij de deelsegmenten.

Werken met proefprojecten vraagt ook dat men oog heeft voor de representativiteit van de verschillende sectoren. Men heeft drie proefregio's geselecteerd. In de landelijke gemeente is er inderdaad een goede sociologische netwerkvorming. De twee andere gebieden zijn Gent en Antwerpen. Zal

men hier geen twee soortgelijke gebieden bekijken ?

PPJ, Vlaams Welzijnsverbond, het Steunpunt Algemeen Welzijnswerk, Vlastrov, enzovoort hebben in december adviezen gegeven over het ontwikkelingsplan. Daarnaast waren er de bijdragen van de organisaties van de etnisch-culturele minderheden en de verenigingen waar armen het woord nemen. Mevrouw Trees Merckx-Van Goey merkt op dat van de themawerkgroepen en de centrale commissie enkel de besluiten bekend zijn ; er is geen verslag van de besprekingen. Indien men dit in het parlement ook zou doen, zou het moeilijk zijn om de besluiten juist te interpreteren en te verstaan. Het is belangrijk om ook de wijze waarop men tot een besluit gekomen is te kennen. Hoe werd omgegaan met de adviezen ? Heeft men gedetailleerd op deze adviezen geantwoord ?

Minister Mieke Vogels zegt dat de opmerkingen van de koepels er op haar vraag gekomen zijn. Alle antwoorden en adviezen worden besproken in de centrale commissie en opgenomen in het eindverslag. Zij heeft niet gevraagd om een verslag van de besprekingen. Adviesverlening is een proces van geven en nemen om uiteindelijk tot een consensus te komen. De minister wenst afstand te houden van de besprekingen. Zij is tevreden over de rapportage en de eindresultaten.

Mevrouw Trees Merckx-Van Goey wijst erop dat van het 'reactiemoment' op de regeringsmededeling op 16 juni 2000 in de zaal De Schelp van het Vlaams Parlementsgebouw geen verslag werd gemaakt. Afgezien van een interpellatie is er geen gelegenheid geweest op te reageren.

Mevrouw Patricia Ceysens merkt op dat er ook actuele vragen over gesteld zijn. Zij wijst erop dat preventie niet op de agenda staat, maar stelt voor om er op een ander moment over te vergaderen.

Mevrouw Patricia Ceysens vindt dat men snel moet werken, maar niet te snel : het moet goed zijn. Het lijkt dat men zich geïnspireerd heeft op Nederland, maar daar heeft het wel 10 jaar geduurd. Ook hier zal men de nodige tijd moeten nemen. Dit mag echter niet beletten dat knelpunten in de sectoren verholpen moeten worden.

Mevrouw Patricia Ceysens ziet niet goed in hoe het parlement dit moet opvolgen. Het is logisch dat in de eindfase bij het parlement een ontwerp van decreet voorgelegd wordt. Als het parlement zich nu al engageert, kan het later de reactie krijgen dat het dan geen opmerkingen meer moet geven op

het ontwerp van decreet. Anderzijds behoren interpellaties, begrotingsbesprekingen en vragen tot de mogelijkheden. Het zou jammer zijn dat het parlement niet weet wat er gebeurt. Gedachtewisselingen als deze behoren ook tot de mogelijkheden. De wijze van opvolging is voor de voorzitter nog niet uitgemaakt. Zij vindt wel dat mevrouw Trees Merckx-Van Goey te ver gaat door van alle besprekingen verslagen te eisen. Het parlement en de regering hebben elk hun eigen kanalen.

Verder wil mevrouw Patricia Ceysens weten waarom crisishulpverlening een apart statuut heeft en niet als een van de bakens wordt beschouwd.

Antwoord

De minister wijst erop dat de reorganisatie een moeilijk proces is waarbij veel actoren betrokken zijn. Het is bovendien nog tijdens de vorige legislatuur opgestart. Zij geeft evenwel aan dat de huidige regering de door het parlement goedgekeurde motie van aanbeveling terzake wenst uit te voeren. Ondertussen is reeds veel materiaal aangereikt, maar een discussie over het werkmodel zelf aanvatten via een grote ronde tafel, zoals mevrouw Trees Merckx-Van Goey aangaf, lijkt voor de minister te tijdrovend te zijn.

Er zal worden gewerkt via een strategische planning waarbij de actoren op het terrein zullen worden betrokken. De minister beklemtoont echter dat de welzijnssector een continuïteit kent die niet zomaar kan worden weggeveegd om meteen met een totaal nieuwe situatie te starten. Er zijn 6 sectoren waar verandering moet worden gerealiseerd door intensieve samenwerking met de partners op het terrein.

En daar zullen twee snelheden ervaren worden. Voor de mensen aan de basis zal het te snel gaan, want het conceptuele kader lijkt voor hen te hoog gegrepen. De koepels vragen zich af of ze hun identiteit niet zullen verliezen en of ze hun werk niet aan diepgang zal inboeten. Ze zullen de veilige niche van het bekende discours moeten verlaten als ze samenwerken met koepels die een andere invalshoek hebben.

Voor het parlement daarentegen kan het proces te traag lijken. Daarvoor wijst de minister erop dat alles in het werk is gesteld om snel te gaan. Daarom is geopteerd voor de methode van de proefregio's. Het conceptuele geheel zal in maximaal drie regio's worden uitgevoerd in alle sectoren. Daar is met honderd miljoen frank voldoende geld voor uitgetrokken wat dit jaar betreft. Pas in maart

wordt immers echt van start gegaan. Gedurende twee jaar worden met de nodige wetenschappelijke ondersteuning de veranderingen doorgevoerd. Dat is als het ware een soort missioneringswerk. De minister wijst erop dat men in Nederland daar tien jaar heeft over gedaan. Twee jaar lijkt daarom snel, maar dat is het niet want men heeft lessen getrokken uit de Nederlandse aanpak. Bij de uitvoering zal men in Vlaanderen in tegenstelling tot Nederland immers niet werken van de top naar beneden toe.

De minister wenst het parlement bij het hele proces volledig bij te betrekken, in die zin dat zij de zaken niet alleen via het decreetgevend werk uiteindelijk moeten goedkeuren. Ook kunnen via vragen en interpellaties, via gedachtewisselingen in de betrokken commissie telkens zaken worden bijgepraat. De beschikbaarheid van de nota's op de website van het ministerie illustreert de openheid waarmee de minister wil werken.

Aan de Gezins-en Welzijnsraad is al tegen eind december vorig jaar een advies gevraagd, dat binnenkort wordt verwacht. Volgens de minister dreigt men zo soms te verdrinken in de vele inspraakprocedures waardoor beslissingen uitblijven, terwijl dit voor mevrouw Trees Merckx-Van Goey net het democratische gehalte garandeert.

Wat preventie betreft wijst de minister erop dat reeds veel initiatieven aan de gang zijn zoals via het VIG, de Logo's, de ervaringsdeskundigen armoede. Op anderhalf jaar tijd is evenwel geen volledige reorganisatie mogelijk. De lokale dienstencentra kregen preventieve opdrachten, inzake kinderrechten wordt aan preventie gedaan en de Veilig Vrijencampagne heeft preventieve aspecten, al voldoen die niet noodzakelijk aan de verwachtingen van de CVP. De heer Marc Morris, directeur-generaal van de administratie Gezin en Maatschappelijk Welzijn, werkt tegen eind februari een preventiekader uit dat zal worden voorgelegd aan het parlement. De minister wijst er vervolgens op dat men ook inzake preventie niet zomaar van nul kan beginnen en er – nog meer dan voor integrale jeugdhulpverlening-, andere sectoren moeten worden betrokken zoals sport en cultuur. Dat maakt het geheel nog moeilijker en tijdrovender.

De heer Eric Berx stelt ten slotte dat de crisishulpverlening onmiddellijk beschikbaar moet zijn en als het ware een fundament is onder alle andere dienstverlening. De aanwezigheid van crisishulpverlening is daarom een kritische succesfactor.

Mevrouw Trees Merckx-Van Goey neemt aan dat crisishulp algemeen beschikbaar moet zijn, maar meent ook dat de meest kwetsbare jongeren toch specifieke aandacht behoeven. Hoe wordt daaraan tegemoetgekomen ? Zij wijst er voorts op dat de uitvoering van de motie van aanbeveling van het Vlaams Parlement niet alleen een engagement vanwege de minister vereist maar ook vanwege de parlementsleden zelf.

Precies omwille van de continuïteit is er volgens mevrouw Trees Merckx-Van Goey behoefte om aan het concept en de uitvoering te werken met de actoren op het terrein. Daarom vindt ze de drie experimentele regio's te beperkt. Wat de snelheid van uitvoering betreft wijst mevrouw Trees Merckx-Van Goey erop dat de motie van aanbeveling van het Vlaams Parlement al dateert van maart 1999 ; de administratie heeft de tijd genomen tot juni 2000, terwijl de thematische werkgroepen zich op twee vergaderingen proberen in te passen in een concept en een indeling die zij zelf niet hadden gekozen.

Mevrouw Trees Merckx-Van Goey wijst er voorts op dat de armen en de etnisch-culturele minderheden zich niet zo gelukkig voelen met de gehanteerde werkwijze. Ze neemt geen vrede met de repliek van de minister dat de werkwijze zodanig zal worden aangepast dat deze groepen nog hun reactie zullen kunnen geven. Deze groepen willen van meetaf aan meewerken. Het ritme moet bepaald worden door de zwakste schakel. Dat is reeds een reden om te pleiten voor andere, minder rigide, structuren. Mevrouw Trees Merckx-Van Goey betreurt dat het oorspronkelijk potentieel dat vanuit het Vlaams Parlement was gecreëerd op die manier deels verloren gaat : ze noemt dit een gemiste kans.

Integraal

Mevrouw Patricia Ceysens wijst er op dat een sector uit meerdere partijen kan bestaan. Wie wordt dan vertegenwoordigd in de werkgroepen en de commissie ? Zij geeft als voorbeeld de bijzondere jeugdzorg : de comités, de bemiddelingscommissie en de voorzieningen ?

De heer Eric Berx antwoordt dat de afbakening uitgeklaard is door de mededeling van minister Vogels aan de regering van 16 juni 2000. Alles wat in de bijzondere jeugdzorg te maken heeft met de herstelgerichte afhandeling van jeugdelinquentie valt niet binnen de integrale jeugdhulpverlening. Alle andere domeinen vallen daar wel onder, zowel verwijzing – inclusief de bemiddelingscommissie – als de voorzieningen. Wat is daarvan de consequen-

tie voor de samenstelling ? Op het niveau van de centrale commissie is de administratie bijzondere jeugdbijstand vertegenwoordigd. Enkel voor de bijzondere jeugdbijstand zijn de twee afdelingshoofden vertegenwoordigd : van de afdeling gemeenschapsinstellingen en de afdeling bijzondere jeugdbijstand. In de thematische werkgroepen zitten zowel consultants als mensen uit de bemiddelingscommissie. Deze logica van samenstelling moet in de toekomst voortgezet worden, in de proefregio's. In de centrale commissie worden op dit moment kwaliteitsvoorwaarden voor een werkstructuur in de regio besproken. Een van de kwaliteitseisen zal volgens de heer Berx zijn dat verwijzers moeten betrokken zijn in die werkstructuur. De evaluatie dient achteraf te gebeuren.

Mevrouw Trees Merckx-Van Goey verwijst naar de definitie van integrale hulpverlening : integraal staat voor sectoroverschrijdend. Moet de hulpverlening niet eerder geïntegreerd zijn, dit wil zeggen vertrekkend vanuit de hulpvraag van de cliënt op de verschillende terreinen ? Dat sluit volgens haar beter aan bij de ontwikkeling van een vraaggestuurde hulpverlening.

De heer Eric Berx zegt dat de bekommernis van de integrale jeugdhulpverlening erin bestaat het bestaansrecht van het aanbod voor de jongere te garanderen. Integrale jeugdzorg betekent dat men de sectoren op elkaar afstemt, geïntegreerde jeugdhulpverlening zou betekenen dat men ze opheft. Dat kan niet de bedoeling zijn. Mevrouw Trees Merckx-Van Goey repliceert dat niet alleen aan het aanbod aandacht moet worden besteed. In de verschillende invalshoeken komt volgens haar de vraaggestuurde zorg toch nog onvoldoende aanbod. Ze wijst erop dat de heer Eric Berx zelfs het woord 'cliënt' niet eens vernoemd heeft. De heer Eric Berx antwoordt dat het hulpaanbod maximaal moet appeleren aan de vraag en de behoeften. Daarin speelt het intersectoraal behoefteonderzoek een belangrijke rol.

De heer Eric Berx meent dat het niet aangewezen is om een grootschalig intersectoraal behoeftenonderzoek te organiseren. Op het moment dat men aan de implementatie toe is, zijn de resultaten immers al achterhaald. Het verdient de voorkeur de behoeften regionaal vast te stellen. Er zijn immers nogal wat verschillen tussen de regio's. Als men over de toegangssluis beschikt, kan men een dergelijke inventaris van regionale vragen en behoeftes opstellen, met het oog op de afstemming op het hulpaanbod. Maar hoe dan ook zal er op het niveau van de toewijzing steeds een spanning zijn tussen de principieel oneindige vraag en het

schaarse aanbod. De prioriteiten moeten intersectoraal bepaald worden : dat kunnen bijvoorbeeld maatschappelijke keuzen zijn.

Mevrouw Trees Merckx-Van Goey vindt het voorstel om de permanente informatieregistratie alleen in de proefregio's verplicht te maken, te schraal. Voor haar moet het veralgemeend worden. De wereld buiten de genoemde regio's staat immers niet stil. Het komt erop aan snel op nieuwe ontwikkelingen en noden van cliënten te kunnen inspelen. Op sommige plaatsen zal het aanbod uitgebreid moeten worden, op andere zullen modules afgebouwd moeten worden. Het lid vindt dat het voorgestelde model onvoldoende duidelijk maakt hoe die flexibiliteit georganiseerd zal worden. Het beleid zal meer inspanningen moeten doen. Minister Mieke Vogels neemt die bezorgdheid mee.

Modulering

Op vraag van mevrouw Patricia Ceysens geeft de heer Eric Berx toelichting bij de acceptatieplicht, althans voor wie een hulpverleningspakket als module inbrengt. Dit is volgens haar nieuw. De heer Eric Berx merkt op dat dit laatste niet helemaal waar is : in de werkvormen voor de moeilijkste jongeren bijvoorbeeld of in de gemeenschapsinstellingen heeft men daar al ervaring mee. Volgens de spreker heeft het geen enkele zin een proces van modulering op te zetten als men daar vervolgens geen consequenties aan verbindt. Het komt er precies op aan juist te omschrijven wie wat doet voor wie. Als men dat niet preciseert – omdat er toch geen consequenties aan verbonden worden, heeft men zagezegd een aanbod voor een grote groep jongeren, maar als het erop aankomt uiteindelijk niet. Voor de toewijzer heeft zo iets geen waarde. In het omgekeerde geval kan het echter ook misgaan, maar dan is dat juist interessant. Als namelijk uiteindelijk blijkt dat een voorziening er niet in slaagt voor een bepaalde groep jongeren een bepaald aanbod te realiseren conform de omschrijving, kan dat zowel te wijten zijn aan een verkeerde toewijzing of aan een onvoldoende scherpe modulering.

Mevrouw Trees Merckx-Van Goey vindt het jammer dat minderjarigen die een als misdrijf omschreven feit hebben gepleegd buiten het model vallen.

De heer Eric Berx vindt dat enige verduidelijking hier op haar plaats is. Delinquenten vallen wel degelijk onder de regeling voor zover er bij hen nog een hulpvraag of een – al dan niet door hen geaccepteerde – behoefte bestaat. De – desnoods gedwongen – hulp aan jongeren die een als misdrijf

omschreven feit pleegden, valt dus wel degelijk onder de integrale jeugdhulpverlening. Hulpverlening alleen is uiteraard geen voldoende maatschappelijk antwoord op een delict. Voorzover de toekomstige federale wet op de jeugddelinquentie dat toelaat, zal de hulpverlening complementair zijn aan het sanctie- of herstelrecht. Dat laatste heft het recht op hulpverlening niet op.

Mevrouw Simonne Janssens-Vanoppen merkt op dat probleemgedrag tijdig gesignaleerd moet worden, maar daar knelt vaak het schoentje. Zij geeft het voorbeeld van jongeren die in groepjes op straat rondhangen en voorbijgangers uitdagen. Mensen bellen naar de burgemeester of de wijk-agent, maar die laatste laat dan weten dat men niet kan ingrijpen vooraleer er iets is gebeurd. Tot wie moeten die mensen zich wenden met hun hulpvraag ?

Minister Mieke Vogels geeft aan dat de preventie daarop een antwoord moet bieden. Het is niet zozeer een probleem van zorg of hulpverlening als wel van vrijetijdsbesteding. Door preventie binnen de beleidsdomeinen jeugd, sport en cultuur moet men die jongeren een maatschappelijk kader bieden.

Volgens mevrouw Trees Merckx-Van Goey toont dit aan dat integrale jeugdhulpverlening en preventie onlosmakelijk verbonden zijn met elkaar. Problematische opvoedings- en leefsituatie moet zo vlug mogelijk omschreven worden, die een maatschappelijke beslissing verantwoorden voor toeleiding naar zowel vrijwillig aanvaardde hulp als naar dwangmaatregelen. Niet alleen omdat het als probleem wordt ervaren door de omgeving, maar omdat de totaliteit dit noodzakelijk maakt. De omschrijving van problematische opvoedings- en leefsituatie is een knelpunt, alsook de preventie.

Mevrouw Patricia Ceysens merkt op dat rondhangen zowel gewoon een cultuur kan zijn, als een signaal voor een problematische opvoedings- en leefsituatie. Mevrouw Simonne Janssens-Vanoppen beaamt dit, maar op welke manier kan dat signaal opgevangen worden ?

De heer Eric Berx antwoordt dat er de alertheid voor signalen over meer gaat dan de overweging of er dwang nodig is. Dwangmaatregelen betreft een klein segment van de jongeren. Voor men tot dwangmaatregelen komt, zijn er tal van tussenstappen. Alertheid is het aanknooppunt met preventie. De bekommernis is dat men in het netwerk een detectie krijgt, een signaal dat zo breed mogelijk is en

dus niet beperkt is tot de zes actoren van de integrale jeugdhulpverlening.

De vraag is : hoe gaat men om met alertheid ? Het positieve van alertheid en niet de dramatisering, want dat behelst onmiddellijk de overweging van dwang. Eén van de ankers rond de toegang is een netwerk uitbouwen. Het succes wordt bijzonder groot als de volgende stap doorverwijzen is. Dat zal de evenwichtsoefening zijn, want dit heeft een preventieve waarde. Heel wat actoren en sectoren dragen een verantwoordelijkheid op dit gebied.

Mevrouw Trees Merckx-Van Goey vraagt zich af hoe de anderen, die buiten de zes sectoren vallen, hierbij betrokken kunnen worden.

De heer Eric Berx antwoordt hierop dat in vergelijking met bijvoorbeeld Duitsland, een reeds behoorlijk brede betrokkenheid is. In de aansturing van het ontwikkelingsplan zitten twee administraties en twee sectoren. Eén jaar met zes actoren functioneel samenwerken leverde al behoorlijk wat resultaten.

Anderzijds kan het functioneel samenwerken niet beperkt blijven tot die zes sectoren. In het ontwikkelingsplan is het belangrijk te bepalen welke strategieën op welk moment gestart worden. Dan kan men bepalen welke actoren daarbij betrokken moeten worden. Het uitwerken van dit baken kan niet zonder het jeugdwerk bijvoorbeeld. Het is dus nog even wachten op het advies van de centrale commissie.

Mevrouw Trees Merckx-Van Goey merkt op dat de keuze reeds gemaakt is : de afbakening van de proefregio's werd gemaakt door minister Vogels en minister Vanderpoorten en niet door minister Anciaux, die verantwoordelijk is voor jeugdwerk.

De heer Eric Berx zegt dat de aansturing gebeurt door zes actoren. Bepaalde acties worden ondernomen in het kader van het ontwikkelingsplan. Voor sommige acties zal moeten samengewerkt worden met andere actoren. De actoren, die hierbij betrokken moeten worden, zullen zeer wisselend en divers zijn, afhankelijk van de acties. Alleen in de aansturing zijn deze zes actoren centraal betrokken. Dit verhaal kan tevens van toepassing zijn voor preventie.

Mevrouw Veerle Declercq vraagt in verband met de lage drempel of er speciale aandacht kan uitgaan naar de groep van licht mentaal of fysisch gehandicapten. Een groep waarbij het niet altijd zeer zichtbaar is dat zij hulp zoekt.

Minister Mieke Vogels antwoordt dat deze groep valt onder de bijzondere jeugdzorg, bijzonder onderwijs, gehandicaptenzorg. Door de sectoroverschrijding kan er een module gemaakt worden op maat van die groep als blijkt dat dit model goed werkt. Nu zit men met categorieën en vallen mensen tussen de mazen van het net. Zo kan bijvoorbeeld een jongere voor een als misdaad omschreven feit (MOF) in het jeugdsanctierecht terechtkomen en tegelijkertijd hulp krijgen in een centrum voor geestelijke gezondheidszorg. Dat is precies het boeiende van deze oefening : modules op maat.

Toegangsluis

Mevrouw Trees Merckx-Van Goey vraagt zich af wie terecht kan bij de diagnostiek en indicatiestelling (DIS) ? Is dit enkel vanuit de hulpverlening of kan de cliënt dat zelf ? Wie moet vaststellen dat de hulpverlening vastloopt ?

De heer Eric Berx antwoordt dat de hulpverlening zelf vaststelt wanneer er iets vastloopt. Ook de cliënt kan zelf toegang krijgen.

Trajectbegeleiding

Mevrouw Patricia Ceysens stelt dat de trajectbegeleiding enkel via de diagnostiek en indicatiestelling (DIS) kan worden ingezet. Klopt dit ? De minister antwoordt bevestigend. De heer Eric Berx stelt dat de doelstelling van de coördinatie van de hulp de kwaliteit is, ook in de vrij toegankelijke hulp. In de integrale jeugdhulpwerking moet er maximaal voor gezorgd worden dat de sectoren zo samenwerken dat kwaliteit geboden wordt. Men mag er niet van uitgaan dat de hulp die wordt aangeboden, altijd ongecontroleerd is, waardoor trajectbegeleiding telkens nodig is. Dat is de wereld op zijn kop. Momenteel wordt ervan uitgegaan dat alleen in sommige situaties trajectbegeleiding toegevoegd wordt. Bij dwang is trajectbegeleiding noodzakelijk.

Dwang

Mevrouw Veerle Declercq onderstreept dat 'dwang' een belangrijk probleem blijft : er mag niet te vroeg, maar ook niet te laat worden opgetreden. De scholen en CLB's kunnen in dit kader een belangrijke rol spelen. Als de ouders zelf niet naar Kind en Gezin stappen zijn de scholen vaak het enige contact met de buitenwereld. Scholen zetten vaak niet snel genoeg de stap naar de hulpverlening. Uiteraard mag ook niet te vlug een beroep worden gedaan op de hulpverlening.

Mevrouw Trees Merckx-Van Goey vraagt wanneer de problematische opvoedings- en leefssituatie zal worden omschreven. Het moet om meer gaan dan een hulpaanbod dat niet wordt geaccepteerd. Het lid heeft problemen dat nu reeds voor een bekrachtigingsrechter wordt gekozen. Is dat reeds voldoende onderbouwd ?

Mevrouw Patricia Ceysens vindt dat dwang moet kunnen. Vaak moet echter dwang worden uitgeoefend op het slachtoffer : de jongere. Daarin schuilt iets fundamenteel onrechtvaardigs. Eigenlijk zou de dwang op de ouder moeten worden uitgeoefend. Jongeren voelen dwang vaak aan als een persoonlijke sanctie, hoe slecht ze voordien ook behandeld werden. Mevrouw Patricia Ceysens is niet te vinden voor het scenario van een rechter wiens rol beperkt blijft tot bekrachtiging. De jeugdrechter heeft zijn autoriteit en verantwoordelijkheid. Die wordt ontnomen als alleen uitvoert wat door de DIS is 'voorgeschreven'.

De minister is het ermee eens dat het niet gemakkelijk is om precies op tijd op te treden : niet te vroeg, maar ook niet te laat. Het is echter niet gemakkelijk om dit conceptueel te vertalen. De minister sluit zich ook aan bij de analyse van vorige spreker dat het onderscheid tussen dwang op de ouders en dwang op de kinderen soms erg subtiel is. In de jeugdbescherming is er sprake van een slingerbeweging. Momenteel wordt gekozen voor een gezinsgerichte benadering. Ouders kunnen daar echter misbruik van maken en hun kinderen verder verknoeien. Een kind dat wordt weggenomen uit een gezin kan dat als een zware sanctie ervaren. Een en ander is moeilijk conceptueel te vertalen. Daarom wil de minister hiervoor een beroep doen op een breed maatschappelijk debat in het parlement.

De heer Eric Berx zegt dat het de bedoeling is om intersectoraal bij jongeren te kunnen vaststellen wat de behoeften zijn en de vragen. Soms worden sommige modules in een hulpverleningsprocedure niet geaccepteerd en andere wel. Soms wordt geen enkele hulpverlening aanvaard. In het gemoduleerde hulpverleningssysteem moet worden vastgesteld welke hulp wordt geaccepteerd en welke niet. Vervolgens moet gekozen worden om al dan niet naar een magistraat te stappen. Dwang uitoefenen – een provisierecht – moet een prerogatief blijven van magistraten. Het ligt voor de hand dat het geen taak is voor hulpverleners. Het is niet omdat de hulpverlening stopt, dat er dwang moet worden opgelegd. Vraag is of er kinderrechten met voeten zijn getreden, zodat een ingreep legitiem is. De jeugdrechter moet bovendien nagaan of het resul-

taat van het ingrijpen positievere gevolgen zal hebben. Dat is vanzelfsprekend een zware verantwoordelijkheid. Een magistraat kan de hoogste garanties bieden dat het recht van het kind wordt gevrijwaard in het kader van de hulpverlening. De rechter is dus meer dan een bekrachtigingsrechter. Het aanbod aan modules wordt op deze wijze verbreed. De integrale jeugdzorg heeft in dit kader de verantwoordelijkheid om vast te stellen wat de vragen en de behoeftes zijn van de jongeren. De jeugdrechter oordeelt zelf of hij de voorgestelde maatregel oplegt of niet. Dit is niet het Waalse systeem.

Dwang toegevoegd aan een module is beperkt in duur. Soms is dwang niet meer nodig, omdat de tijd verstreken is, of omdat de hulpverlening ondertussen geaccepteerd is. De jongere heeft wel recht op verdere hulpverlening. Dankzij trajectbegeleiding kan de continuïteit worden gegarandeerd. In de sector van de bijzondere jeugdzorg wordt momenteel een onderscheid gemaakt tussen de vrijwillige en de gedwongen hulpverlening. Er is geen weg meer terug. Hierin verschilt nu juist het integrale systeem.

De magistraten mogen een en ander niet percipiëren als een terugdringen van hun bevoegdheden. Hierover werden al twee vergaderingen georganiseerd. Op 13 maart zal hierover een gesprek worden gevoerd met de hele unie. De meningen zijn daar verdeeld.

Er is geen wet die magistraten verplicht om mee te werken aan het experiment van de proefregio's. Er is dus nood aan een zekere goodwill. Er is echter ook geen enkele wet die magistraten verplicht om een beroep te doen op de sociale diensten bij de jeugdrechtbanken.

Mevrouw Trees Merckx-Van Goey vraagt welke omschrijving van een problematische opvoedings- en leefsituatie men zal hanteren in de dialoog met de magistraten. Wat is een schending van het provisie- en het protectierecht? Minister Mieke Vogels stelt dat een breder maatschappelijk debat nodig is in samenwerking met het parlement. Ze kan ook het advies vragen aan de Gezins- en Welzijnsraad, maar ze vindt dat het parlement beter geplaatst is om de begrippen verder in te vullen.

Mevrouw Veerle Declercq merkt op dat het een noodkreet van de scholen is dat het vaak lang duurt om dringend op te treden als het niet om een misdrijf gaat. Als een kind bijvoorbeeld niet naar school komt omwille van de psychische problemen van de moeder, duurt het soms maanden vooraleer

er iets gebeurt. Mevrouw Patricia Ceysens oordeelt dat dit niet meer kan gebeuren met deze regeling.

Doelgroep

Mevrouw Trees Merckx-Van Goey merkt op dat de doelgroep jongeren van 0 tot 18 jaar is. Een pertinente stellingname van het AWW is dat hulp aan jongeren ouder dan 18 jaar een succesfactor is. Jongvolwassenen blijken uit de boot te vallen. De noden en de behoeftes van die groep sluiten sterk aan bij die van 16- tot 18-jarigen. Er wordt gesteld dat men zich flexibel gaat opstellen ten opzichte van de leeftijdsgrens, maar als de erkenning zich beperkt tot de doelgroep van 0 tot 18 jaar, dan zal men zich in de praktijk beperken tot die categorie.

Voor jongeren die een als misdaad omschreven feit plegen, 16 jaar al een lagere leeftijd die als strafrechtelijke meerderjarigheid geldt bij uithandengeving. De vraag rijst hoe men ervoor gaat zorgen dat er voldoende aandacht besteed wordt aan een aansluitende hulpverlening op de grens van de meerderjarigheid.

Minister Mieke Vogels vraagt waar de grens dan wel ligt: men moet de doelgroep afbakenen. Men kan de 6 sectoren niet verbieden om in te gaan op de hulpvraag van 18-plussers, maar de dwang valt wel weg.

Mevrouw Veerle Declercq merkt op dat er in West-Vlaanderen en Vlaams-Brabant niet in proefprojecten opgenomen zijn. De minister heeft wel gezegd dat men ervoor zal zorgen om die regio's te betrekken, maar het is noodzakelijk dat er concreet wordt gesteld op welke wijze dat zal gebeuren, anders dreigen ze uit de boot te vallen. De proefprojecten hebben een machtspositie. Het lid stelt dat waakzaamheid is geboden omdat een proefproject alles in het werk kan stellen om een bepaald doel te bereiken. Ze stelt voor om op regelmatige tijdstippen het project te evalueren en na te gaan wat er besloten is.

Minister Mieke Vogels deelt die bekommernis en zegt dat het belangrijk is om op een constructieve manier met de regio's om te gaan. Ze stelt dat de evolutie binnen de sectoren niet gestopt wordt en dat de nieuwe noden binnen de sectoren wel degelijk ingevuld worden. Als de centra voor geestelijke gezondheidszorg bijvoorbeeld willen werken rond kinder- en jeugdpsychiatrie, kunnen ze dat doen op basis van het decreet en de uitvoeringsbesluiten over de geestelijke gezondheidszorg. Ze heeft aan de centrale commissie gevraagd om tegen 15 februari advies te geven over de manier waarop men de

niet-proefregio's actief kan blijven betrekken bij het veranderingsproces.

Mevrouw Trees Merckx-Van Goey vraagt hoe de proefregio's optimaal kunnen functioneren, aangezien de algemene welzijnspreventie met betrekking tot jongeren niet begroot is voor 2001 en inhoudelijk niet uitgewerkt is. Voorts rijst de vraag hoe men een eenvormige juridische basis kan garanderen voor het optreden van de hulpverleners binnen de proefregio's. Buiten die regio's is het belangrijk om de positieve processen die zich ontwikkelen binnen de niet-proefregio's met betrekking tot de jeugdsector, te ondersteunen. Heeft de centrale commissie al ideeën geformuleerd over de manier waarop men de regio's kan betrekken bij de proefprojecten? In de begroting is 100 miljoen frank ingeschreven om de hulpverlening in de drie proefregio's waar te maken. Hoe kan men dat met dat bedrag doen? Komt er een aanpassing bij de begrotingscontrole?

Voorts stelt ze de vraag waarom de minister voor de keuze van de drie pilootregio's overleg gepleegd heeft met de minister van Onderwijs en niet met minister Anciaux die bevoegd is voor het jeugdwerk, wat toch een belangrijke schakel in de preventieve jeugdzorg is. Ze meent dat er te veel een tweesporenbeleid gevoerd wordt met de proefregio's en de andere.

Minister Mieke Vogels antwoordt dat het de uitdrukkelijke vraag van het parlement was om met proefregio's te werken. Dat geeft toe dat het niet de gemakkelijkste weg is voor een dergelijk immens veranderingsproces. Voorts was het een bewuste keuze in de strategische planning om met de zes sectoren te beginnen voor de hulpverlening. Jeugdbeleid wil overigens niet tot de jeugdhulpverlening gerekend worden. Jeugdbeleid behoort duidelijk wel tot de preventie. Minister Vanderpoorten, die via het onderwijs en de CLB's nauw betrokken is bij de jeugd, is bij het hele proces betrokken geweest en minister Vogels is blij dat er op een constructieve wijze samengewerkt is. Men dient de dynamiek te ondersteunen en te financieren in de drie regio's en het is de kunst om de andere in het proces te betrekken. Omdat er geen decretale wijziging is, kan men niemand dwingen en dient men op de goodwill van de regio's te rekenen. In de drie proefregio's is er voldoende kans dat er zonder decretale wijzigingen een goede samenwerking tussen de zes partners tot stand kan komen. De minister vindt dat er voor dit jaar voldoende middelen zijn om de proefprojecten uit te bouwen. Ze hoopt dat men tegen de opmaak van de begroting 2002 weet op welke manier men on-

dersteuning gaat bieden en welke projecten men gaat inzetten.

Mevrouw Simonne Janssen-Vanoppen wenst te weten in hoeverre minister Anciaux bij het concept betrokken werd. Volgens minister Mieke Vogels is dat niet gebeurd, zij het in afspraak met de secretaris-generaal van Welzijn, Volksgezondheid en Cultuur. Jeugd wil niet betrokken worden bij hulpverlening. Mevrouw Patricia Ceysens meent dat dat binnen het hoofdstuk preventie wel zal gebeuren. Voor mevrouw Trees Merckx-Van Goey is hier dan sprake van een gemiste kans om niet eerst met preventie te beginnen.

Mevrouw Ria Van Den Heuvel is het daar niet mee eens. Er waren te veel andere dringende vragen. Indien men tegelijkertijd preventie had willen aanpakken, was men er nooit in geslaagd om op korte termijn de nodige stappen te zetten. Volgens minister Mieke Vogels zou men er ook voor kunnen pleiten het jeugdsanctierecht bij dit project te betrekken, waardoor de zaken nog meer vertraging zouden oplopen.

Mevrouw Trees Merckx-Van Goey meent dat het net om die twee sporen gaat, nl. preventie en jeugdsanctierecht, die blijkbaar door het federale niveau bepaald worden, bv. via het Veiligheids- en justitieplan. De voorzitter besluit dat die sporen zo vlug mogelijk in de commissie geagendeerd zullen worden. De politieke fracties moeten de vraag van de minister bekijken om een maatschappelijk debat over de definiëring van de problematische opvoedings- en leefsituatie in het parlement te voeren.

De verslaggever,

De voorzitter,

Trees MERCKX-VAN GOEY Patricia CEYSENS
